

	МЕТОДОЛОГІЯ І ЛОГІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
	<p>Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)</p> <p>Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія»</p> <p>Курс навчання: 1</p> <p>Кількість кредитів: 5</p> <p>Мова викладання: українська</p>

СИЛАБУС

Викладач:	доктор політ. наук, професор Мілова Марія Іллівна
Кафедра:	Політології
Контактна інформація:	maryskamilova@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), гугл клас за посиланням:

<https://classroom.google.com/c/NTcwNzEwMTMxMTRa?cjc=zcn2kia>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна викладається у формі лекцій (30 год.) та семінарських (20 год.), організації самостійної роботи студентів (100 год.).

Викладання курсу передбачає практичне оволодіння студентами – магістрами спеціальності політологія методологією та логікою наукового пошуку, побудови наукових теорій, наукового дослідження, наукових проєктів, опанування методологічного інструментарію для вирішення завдань професійної діяльності у поясненні змісту, тенденцій та проблем сучасних політичних процесів.

Пререквізити вивчення дисципліни: «Філософія», «Загальна теорія політики», «Кількісні та якісні методи у соціальному дослідженні», «Методика і технологія політичних досліджень».

Мета дисципліни полягає у наданні магістрам-політологам ґрунтовних знань з методології наукового аналізу в контексті сучасних досягнень світової та української науки, зокрема теоретичних знань, практичних навичок реалізації вимог логіки й методології наукових досліджень та забезпечення політологічного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців. Насамперед це стосується методології й логіки наукового аналізу, моделювання проблем та теорій дослідження, їх обґрунтування, аргументації та

інтерпретації у поясненні змісту, логіки та виявленні тенденцій розвитку сучасних політичних процесів.

Завдання курсу: розкриття змісту основних понять / категорій та методологічних підходів до аналізу політичних явищ; ознайомлення студентів із широким спектром наукового інструментарію, зокрема методами та процедурами вивчення політичної дійсності; оволодіння теоретичними та практичними навичками з використання прикладного дослідницького інструментарію для аналізу соціально-політичних ситуацій і подій; сприяння придбанню навичок аналітичної роботи у підготовці професійних тестових матеріалів (експертизи) та надання конкретно-практичної допомоги у підготовці досліджень у вигляді кваліфікаційної та іншої наукової роботи.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Вступ до курсу: предмет, структура, мета, та завдання	Знати зміст, основні цілі, завдання курсу та вміти обґрунтовувати актуальність його вивчення у теоретичній та практичній площині професійної підготовки політологів	Питання, реферативні роботи
Наука та наукове дослідження. Принципи, засоби та властивості дослідження	Знати та вміло інтерпретувати зміст та розуміння наукового знання, наукового дослідження та основних наукових понять, що складають науково-методологічний інструментарій сучасної науки; вміти застосовувати для розв'язування складних завдань політичної науки у розумінні природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності і особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	Питання, реферати, тести
Основні рівні та різновиди дослідження.	Знати різновиди та типи досліджень, вміти їх пояснювати та застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності	Питання, реферативні роботи, тести
Поняття методу, методики та методології дослідження	Знати та чітко розрізнати основні поняття, методи і методики застосування, оперувати ними та вміло використовувати набуті теоретичні знання під час практичної діяльності; прогнозувати розвиток політичних процесів, визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей.	Питання, підготовка презентації
Понятійно-категоріальний апарат дослідження	Знати зміст основних наукових понять, що складають науковий інструментарій сучасної політичної науки та вміло застосовувати у вивченні та інтерпретації політичних подій та ситуацій	Питання, реферативні роботи, тести
Наукова теорія як	Знати правила побудови й доведення теорії; її	Питання,

форма існування науки: побудова, пояснення та верифікація	верифікацій. Вміти формулювати гіпотезу; обґрунтовувати, доводити і пояснювати її; показати спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу	Реферативні роботи
Методи наукового дослідження. Якісні методи	Оволодіння теоретичними та практичними навичками з використання прикладного дослідницького інструментарію; вміти користуватися широким спектром наукового методологічного забезпечення, зокрема методами та процедурами аналізу політичної реальності.	Питання, підготовка презентації, реферативні роботи
Кількісні методи в політологічних дослідженнях особливості застосування та їх	Вміти застосовувати методи та процедури отримання знання в сфері політичних досліджень; виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції	Питання, підготовка презентації, реферативні роботи
Логіка задумки дослідження, його етапів і кінцевих висновків	Вміти виділяти і формулювати зміст наукової проблеми в цілому, та власного дослідження; чітко визначати об'єкт та предмет дослідження; дослідницького проекту зокрема; формулювати гіпотезу; обґрунтовувати, доводити і пояснювати її.	Питання, підготовка презентації, реферативні роботи
Аргументація та доведення в дослідженні. Логіка побудови аргументів доведення в дослідженні.	Знати вимоги законів формальної логіки і силогістики до наукового дослідження; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	Питання, підготовка презентації, реферативні роботи
Інтерпретація як логіко-методологічна проблема дослідження	Вміти використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях та вміло здійснювати критичний аналіз	Питання, підготовка до презентації, реферативні роботи
Основні фази, етапи та стадії наукового дослідження	Знати сутність, основні принципи, техніки й процедури методології і логіки наукового дослідження; правила моделювання проблеми дослідження, його обґрунтування й пояснення результатів; вміти використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях; забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог;	Питання, підготовка презентації, реферативні роботи

Політологічне дослідження: програма та етапи проведення	Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології. Розумітися на особливостях політологічного дослідження; виокремлювати і формулювати зміст наукової проблеми в цілому, та власного дослідницького проекту зокрема; чітко визначати об'єкт та предмет дослідження; формулювати гіпотезу; обґрунтовувати, доводити і пояснювати її; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рекомендацій.	Питання, Підготовка тез для конференції за тематикою досліджень
Інформаційна база наукового дослідження	Знати зміст поняття, загальні відомості про сучасну інформацію, різні її типи, джерела та її роль у науковій діяльності; мати чіткі поняття про документи як засоби фіксації наукової інформації; вміти застосовувати набуті знання під час організації наукового дослідження у проведенні аналізу джерел інформації; забезпечувати якість роботи із документами, як джерелами інформації, при підготовці експертних оцінок та аналітичних доповідей.	Питання, Реферативна робота
Підготовка та написання кваліфікаційних (магістерських) досліджень	Знати сутність, основні принципи, техніки й процедури методології і логіки наукового дослідження; чітко визначати об'єкт, предмет та результати наукового дослідження; забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог; усно та письмово оформляти науково – дослідницьку роботу	Презентація, реферати

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень : наук.-метод. посібник / М. В. Бейлін. – Харків : ХДАФК, 2012. – 184 с.
2. Габрієлян О.А. Політична наука. Методи досліджень. Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2012. 320 с.
3. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації / Н. А. Громадська. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – 56 с. – (Методична серія ; вип. 277)
4. Глоссарий современного образования / Нар. укр. акад. ; под общ. ред. Е. Ю. Усик. – Харьков : Изд-во НУА, 2014. – 527 с.
5. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.
6. Доцяк І.І. Методика і техніка політологічних досліджень: Навчально-методичний посібник для студентів. Напрям підготовки 052 «Політологія» - Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського націон.ун- ту імені Василя Стефаника, 2017. – 38 с

7. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
8. Мацієвський Ю., Лебедюк В. Як писати наукові роботи з політології?: [навчальний посібник]. Вид.друге, перер. і доп. / Ю. В. Мацієвський, В. М. Лебедюк. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. 148 с.
9. Подольская Е.А. Методология научных исследований. Терминологический словарь – Харьков: Изд-во НУА, 2016.124 с.
10. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.
11. Empirical Political Analysis International Edition (2018). Richard C. Rich, Craig Leonard Brians, Jarol B. Manheim, Lars Willnat/ 4th ed. View all formats and editions. New York. 398 p.
Див.: <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315109664/empirical-political-analysis-craig-leonard-brians-richard-rich-jarol-manheim-lars-willnat>

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Наука як соціальне явище. Особливості гуманітарного та соціально-політичного знання	0 – 6 (опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Наукове дослідження: поняття, властивості та принципи. Науковість та ненауковість в дослідженні політичних процесів.	0 –6 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Методологія як фундамент наукового знання. Теорія як форма існування науки.	0 – 6 (Опитування, реферативна робота)	0 – 6
Методи наукового дослідження та їх застосування в дослідженні політичних процесів (якісні методи)	0 –6 (Презентація, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Методи наукового дослідження та їх застосування в дослідженні політичних процесів (кількісні методи).	0 –6 (Презентація, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Процес наукового дослідження та його	0 –6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6

характеристика. Логіка організації процесу наукового дослідження		
Аргументація та інтерпретація як логіко-методологічна проблема дослідження	0 –6 (Презентація, есе, участь у дискусії)	0 – 6
Програма та інформаційна база наукового дослідження	0 –6 (власні проекти на вибір здобувача, участь у дискусії)	0 – 6
Магістерська робота як наукове кваліфікаційне дослідження: методологічні та методичні аспекти.	0 –6 (Опитування, презентація власних проектів, участь у дискусії)	0 – 6
Магістерська робота як наукове кваліфікаційне дослідження: методологічні та методичні аспекти Попередня презентація кваліфікаційних досліджень	0-6 (Презентація власних проектів, участь у дискусії)	0 – 6
	Всього за практичні заняття	60
	Підсумкове оцінювання	40
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольні завдання за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням із викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача). Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ([poloz-org-osvit-process_2022.pdf](#) (onu.edu.ua)). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.

Мобільні пристрої: Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у виконанні окремих завдань.

Поведінка в аудиторії: Здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої програми. Здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.